

Відгук офіційного опонента
на дисертацію Яремчук Оксани Василівни
«Удосконалення державного управління первинною медико-санітарною
допомогою в Україні»
подану на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління
за спеціальністю 25.00.02. – механізми державного управління

Актуальність обраної теми досліджень.

Питання розвитку вітчизняної системи охорони здоров'я є одними із ключових завдань державної політики на сучасному етапі. Упродовж останніх років керівництвом держави здійснюються системні кроки щодо реформування системи медичного обслуговування населення. Головною метою реформ є поліпшення здоров'я населення, забезпечення рівного й справедливого доступу всіх громадян до медичних послуг належного рівня якості. Саме здоров'я є інтегральним показником суспільного розвитку країни, відображенням її соціально економічного рівня, провідним чинником формування демографічного, економічного, трудового та культурного потенціалу. Сьогодні ми спільно визначаємо стан здоров'я населення як загальнонаціональний пріоритет. Суспільство та нація в цілому повинні усвідомлювати, що їх могутність – це здорові, заможні люди, здорове покоління нащадків, які прийдуть на зміну нам. Нині у владі та суспільстві сформувалося нове критичне розуміння соціальних детермінант здоров'я для перегляду існуючих механізмів стратегічного управління в інтересах здоров'я нації, політики охорони здоров'я та надання медичної допомоги населенню.

Актуальність дослідження зумовлюється необхідністю пошуку нових шляхів удосконалення державного управління сферою охорони здоров'я в Україні. Враховуючи вищенаведене, питання розробки пропозицій щодо вдосконалення механізмів державного управління первинною медико-санітарною допомогою в Україні та їх наукове обґрунтування набуває дедалі особливо актуального значення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

За результатами дослідження дисертанткою вперше розроблено й обґрунтовано заходи щодо вдосконалення механізмів державного управління первинною медико-санітарною допомогою на основі застосування програмно-цільового підходу у сфері охорони здоров'я України.

Удосконалено концептуальні підходи до модернізації організаційного механізму державного управління первинною медико-санітарною допомогою. Дисертанткою також удосконалено фінансово-економічний механізм державного управління системою охорони здоров'я. Доповнено теоретичний підхід до формування законодавчого поля у сфері охорони здоров'я шляхом систематизації нормативно-правового забезпечення державного управління первинною медико-санітарною допомогою.

Варто також зазначити, що поставлена автором мета дисертаційного дослідження відносно науково-теоретичного обґрунтування механізмів і розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного управління первинною медико-санітарною допомогою в Україні. Об'єктом дослідження є процес державного управління первинною медико-санітарною допомогою в Україні.

Основні наукові положення, висновки і практичні рекомендації, викладені в дисертації, є достатньою мірою обґрунтованими, логічними і послідовними.

За темою дисертації опубліковано 9 наукових праць загальним обсягом 5,05 д.а., з них 3 – у виданнях з державного управління. Вони відображають зміст теоретичного, аналітичного та практичного дослідження, викладеного в представлений роботі.

Достовірність результатів і новизна досліджень, повнота їх викладу в опублікованих працях.

Достовірність висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, забезпечена знанням і творчим використанням наукової методології та застосуванням сучасних методів проведення досліджень. Вони охоплюють тривалий період часу, базуються на використанні статистичних матеріалів, узагальненні практики управління у сфері охорони здоров'я.

Дисертаційна робота виконана в рамках наукових робіт Класичного приватного університету «Теоретико-методологічні та філософсько-історичні основи розвитку й перспективи реформування державного управління в Україні» (номер державної реєстрації 0113U000589), «Теорія і практика публічного управління й адміністрування в Україні та зарубіжних країнах» (номер державної реєстрації 0116U002645). Внесок здобувачки полягає в розробці й обґрунтуванні заходів з удосконалення механізмів державного управління наданням первинної медико-санітарної допомоги на основі застосування програмно-цільового підходу у сфері охорони здоров'я України.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в такому:

уперше:

- розроблено й обґрунтовано заходи щодо вдосконалення механізмів державного управління первинною медико-санітарною допомогою на основі застосування програмно-цільового підходу у сфері охорони здоров'я України, що дасть змогу доповнити фінансове забезпечення надання окремих видів медичної допомоги та послуг, які не підпадають під дію Програми державних гарантій;

удосконалено:

- концептуальні підходи до модернізації організаційного механізму державного управління первинною медико-санітарною допомогою шляхом обґрунтування потреби у створенні локальних територіальних об'єднань сімейних лікарів для надання первинної медико-санітарної допомоги населенню певної об'єднаної територіальної громади, що розташована в сільській місцевості, та розробки відповідної Концепції;

- фінансово-економічний механізм державного управління системою охорони здоров'я шляхом запровадження прямого бюджетного фінансування

розширеного переліку державних цільових програм у сфері охорони здоров'я з одночасним спрощенням механізму розгляду й затвердження цих програм в умовах реформування національної системи охорони здоров'я та загальносвітової пандемії COVID-19;

- теоретичний підхід до формування законодавчого поля у сфері охорони здоров'я шляхом систематизації нормативно-правового забезпечення державного управління первинною медико-санітарною допомогою за такими напрямками: організаційним (первинна медико-санітарна допомога; функціонування закладу охорони здоров'я; лікарське самоврядування і громадські організації у сфері охорони здоров'я); правовим (захист прав медичних працівників і пацієнтів з акцентом на процесах, що відбуваються під час реформування системи, і таких, що пов'язані з пандемією COVID-19); фінансовим (приватна діяльність у сфері охорони здоров'я); соціальним (профілактична й валеологічна спрямованість державної політики у сфері охорони здоров'я) тощо;

- теоретико-методичний підхід до вдосконалення організаційного механізму державного управління первинною медико-санітарною допомогою шляхом покращення дієвості його кадрової компоненти як результату застосування комплексу заходів, спрямованих на розвиток кадрового потенціалу системи охорони здоров'я й органів управління нею;

набули подальшого розвитку:

- теоретичний підхід до формування політики держави у сфері охорони здоров'я шляхом обґрунтування потреби, розробки та впровадження державної цільової програми просвітницької діяльності щодо пропагування здорового способу життя й профілактики захворювань.

Основні висновки та одержані результати дослідження викладені в 9 публікаціях, у тому числі: 5 статтях – у наукових фахових виданнях з державного управління та виданнях, які входять до наукометричних баз, 1 стаття в іншому науковому виданні; 3 тезах доповідей – у матеріалах конференцій.

Теоретична та практична цінність дослідження для науки та практики.

Практичні розробки щодо вдосконалення механізмів державного регулювання надання медичної допомоги і послуг безперечно допоможуть органам державної влади ефективно проводити виважену політику щодо функціонування національної системи охорони здоров'я. Допоможуть оптимізувати діяльність органів виконавчої влади на різних інституціональних рівнях.

Наукові висновки й рекомендації щодо удосконалення механізмів державного управління наданням первинної медико-санітарної допомоги в Україні можуть бути використані: у практичній діяльності регіональних органів державного управління; при складанні навчальних планів, програм, спецкурсів, підготовці підручників та навчальних посібників, методичних посібників з контрольної тематики; у процесі підготовки магістрів державного управління, підвищення кваліфікації державних службовців у Національній академії державного управління при Президенті України та її регіональних інститутах, вищих навчальних закладах.

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Дисертація та автореферат оформлені згідно з вимогами МОН України. Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і достатньою мірою розкритий. Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 205 сторінок. Робота містить 3 рисунки, 5 таблиць. Список використаних джерел включає 223 найменувань.

Недоліки і побажання.

1. Авторкою пропонується застосування програмно-цільового підходу для реалізації додаткового фінансового забезпечення надання окремих видів медичної допомоги та послуг, які не підпадають під дію Програми державних гарантій, проте не наводяться економічні розрахунки, що підтверджують це.

2. Дисертантка вказує на підвищену актуальність вибраної теми дослідження, особливо в умовах пандемії COVID-19. Проте у тексті дисертаційної роботи особливостям надання первинної медико-санітарної допомоги в сучасних умовах приділена незначна увага. Зокрема у розділі II дослідження, не представлені статистичні дані, що вказують на специфічність її надання.

3. У розділі III дисертаційного дослідження авторкою пропонується удосконалення комплексного механізму державного управління первинною медико-санітарної допомоги, його освітньої компоненти шляхом організації дистанційного навчання для адміністрації закладів охорони здоров'я з освітнього напрямку "Управління", проте не вказується, на базі якої освітньої структури здійснюватиметься таке навчання, а також не вказані шляхи фінансування цього проекту.

4. У Розділі II і III дисертаційної роботи авторка застосовує термін "комплексний механізм державного управління", проте не надає його трактування і розуміння. Доцільно було би схематично зобразити такий механізм у тексті дисертаційного дослідження.

5. Висновки до розділів дисертаційного дослідження бажано зробити однаковими за розміром (I розділ – 3 ст.; II розділ – 3 ст., III розділ – 5 ст).

Загальний висновок

Дисертаційна робота Яремчук Оксани Василівни «Удосконалення державного управління первинною медико-санітарною допомогою в Україні» є завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Вона містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення механізмів державного регулювання надання медичної допомоги і послуг в Україні. Рівень проведених досліджень та їх практична спрямованість свідчать про наукову зрілість здобувача.

Актуальність і новизна, важливість одержаних здобувачем результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практична цінність сформульованих положень і висновків в сукупності становлять необхідні підстави для висновку про те,

що дисертаційна робота «Удосконалення державного управління первинною медико-санітарною допомогою в Україні» відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 р. а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент,
професор кафедри екології та економіки довкілля
Технічного університету «Метінвест Політехніка»
доктор наук з державного управління, доцент

З.О. Надюк

Підпис професора кафедри екології та економіки довкілля ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» доктора наук з державного управління, доцента З. О. Надюка затверджую:

Проректор з науково-
дослідної роботи

С. В. Семірягін

